

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ
การลงทะเบียนสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๖ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๗/๒๕๖๔

เรื่อง สิทธิแรงงาน กรณีกล่าวอ้างว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากเงื่อนไขการรับเงินค่าชดเชย
และเงินตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย

ผู้ร้อง [REDACTED]

ผู้ถูกร้อง องค์การค้าของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากร
ทางการศึกษา (องค์การค้าของ สกสค.)

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๖๔/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องซึ่งถูกเลิกจ้าง ตามคำสั่งผู้ถูกร้องที่ [REDACTED] ลงวันที่ [REDACTED] อันมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ โดยผู้ร้องมีสิทธิได้รับเงินค่าชดเชยและเงินตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมายประกอบด้วย เงินบำเหน็จ และเงินค่าวันหยุดพักผ่อนประจำปีที่ไม่ได้ใช้ในการขอรับเงินดังกล่าว ผู้ถูกร้องได้กำหนดเงื่อนไขให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ถูกเลิกจ้างจะต้องลงนามรับรองและยืนยันในเอกสารที่มีเงื่อนไขว่าตนเองมิได้เป็น ผู้ฟ้องคดีต่อศาล โดยหากพนักงานเจ้าหน้าที่รายใดไม่ยินยอมลงนามในเอกสารข้างต้นก็จะไม่สามารถยื่น ขอรับเงินได้ ส่วนพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้ลงนามและรับเงินไปแล้วนั้น หากผู้ถูกร้องตรวจสอบแล้วพบ ในภายหลังว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีการฟ้องร้องดำเนินคดีแพ่ง คดีอาญา คดีปกครอง หรือคดี แรงงาน จะถือว่าเป็นการแจ้งเท็จหรือปกปิดข้อความจริงต่อผู้ถูกร้อง ซึ่งผู้ถูกร้องจะพิจารณาดำเนินคดี ตามกฎหมายและระเบียบวินัย รวมทั้งรับการจ่ายเงิน ผู้ร้องเห็นว่าการกำหนดเงื่อนไขของผู้ถูกร้อง ดังกล่าวเป็นการจำกัดสิทธิในการเสนอเรื่องราวของทุกๆ ต่อหน่วยงานของรัฐหรือการฟ้องคดีต่อศาล โดยเฉพาะหากเกิดกรณีที่พบภายหลังว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมในประเด็นสืบเนื่องจากการเลิกจ้าง ดังกล่าวก็จะไม่สามารถฟ้องคดีต่อศาลได้ เช่น เรื่องฐานเงินเดือนที่ผู้ถูกร้องใช้ในการคำนวณเงินค่าชดเชย และเงินตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย ซึ่งผู้ร้องเห็นว่ายังไม่มีความสอดคล้องกับมติคณะกรรมการรัฐมนตรี จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิแรงงาน ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบ การละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ประกอบปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีหนังสือสอบถาม ข้อเท็จจริงไปยังผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง และกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ซึ่งผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง และ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้มีการซึ่งแจ้งข้อเท็จจริงแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบ โดยพิจารณาประกอบเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

- (๑) บันทึกการให้ถ้อยคำของผู้ร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- (๒) หนังสือผู้ถูกร้อง ที่ ศธ ๕๒๑๒.๑/๑ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงเลขที่การ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

- (๓) หนังสือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ที่ ร ๐๕๐๒/๑๓๔๔ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ถึงเลขที่การคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- (๔) บันทึกการรับฟังข้อเท็จจริงทางโทรศัพท์จากผู้ถูกร้อง ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๔
- (๕) บันทึกการรับฟังข้อเท็จจริงทางโทรศัพท์จากผู้ถูกร้อง ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔
- (๖) บันทึกการรับฟังข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์จาก ผู้ถูกร้อง ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔

๔. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง ฝ่ายผู้ถูกร้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังในเบื้องต้นได้ว่า ผู้ถูกร้องเป็นองค์กรจัดทำผลประโยชน์ให้แก่สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ตามพระราชบัญญัติสภากฎ

และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐^๑ มีหน้าที่บริการ ส่งเสริม อำนวยความสะดวกในการจัดระบบการศึกษาของชาติในด้านการพิมพ์หนังสือเรียนและเอกสารทางการศึกษา ผลิตอุปกรณ์การศึกษา ดำเนินงานกิจการค้าเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดหาเครื่องเขียน แบบเรียนและอุปกรณ์ทางการศึกษา ตลอดจนบริการธุรกิจทางการศึกษา เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกร้องได้มีคำสั่งที่ [REDACTED] เลิกจ้างพนักงานเจ้าหน้าที่จำนวน ๘๖๑ ราย โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ถูกเลิกจ้างได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนด โดยผู้ถูกร้องได้ชี้แจงเหตุผลประกอบคำสั่งดังกล่าวว่า ผู้ถูกร้องประสบภาวะขาดทุนมาเป็นระยะเวลามากกว่า ๑๕ ปี ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องเลิกจ้างพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปรับปรุงอัตรากำลังและผลประโยชน์ตอบแทนให้สอดคล้องกับภารกิจ ซึ่งการเลิกจ้างดังกล่าวเป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการ สกสค. ว่าด้วยการบริหารงานองค์การค้าของ สกสค. พ.ศ. ๒๕๕๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๑๖ (๕)^๒ ประกอบกับมติคณะกรรมการบริหารองค์การค้าของ สกสค. ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๓ ส่วนการจ่ายเงินค่าชดเชยและเงินค่าวันหยุดพักผ่อนประจำปีนั้น ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า เป็นไปตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ขณะที่การจ่ายเงินบำเหน็จ เป็นไปตามระเบียบคุรุสภาก ว่าด้วยการจ่ายเงินบำเหน็จ เงินทำขวัญและเงินช่วยเหลือในการทำศพ เจ้าหน้าที่คุรุสภาก พ.ศ. ๒๕๐๓

ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ถูกเลิกจ้างจำนวน ๑๓๖ คน ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำสั่งเลิกจ้างของผู้ถูกร้องและยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราว ด้วยเหตุดังกล่าว คณะกรรมการบริหารองค์การค้าของ สกสค. ในคราวประชุมครั้งที่

/๓/๒๕๖๓...

^๑ พระราชบัญญัติสภากฎและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๘๓ ให้โอนบรรดาภิการ เงิน ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ์ต่าง ๆ ของคุรุสภากตามพระราชบัญญัติครุพุทธศึกษาราช ๒๔๘๘ ดังนี้

(๑) องค์การค้าของคุรุสภากและส่วนการลงทุนหรือสวัสดิการไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครุและบุคลากรทางการศึกษา

...

^๒ ข้อบังคับคณะกรรมการ สกสค. ว่าด้วยการบริหารงานองค์การค้าของ สกสค. พ.ศ. ๒๕๕๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

ข้อ ๑๖ ผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่บริหารจัดการ ควบคุมดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การค้าตามกฎหมาย นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และข้อบังคับ ระเบียบ มติ คำสั่ง ประกาศของคณะกรรมการ สกสค. คณะกรรมการ และวัตถุประสงค์ขององค์การค้า และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเจ้าหน้าที่และลูกจ้างทุกตำแหน่ง รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบต่อการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

...

(๕) ออกระเบียบ คำสั่ง ประกาศ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับองค์การค้า เพื่อให้การดำเนินงานและการบริหารงานขององค์การค้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีผลลัพธ์ที่ดีทางการค้า ภายใต้หลักธรรมาภิบาล และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การค้า โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ คำสั่ง ประกาศของคณะกรรมการ สกสค. คณะกรรมการ และวัตถุประสงค์ขององค์การค้า

...

๗/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จึงได้มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อผู้ถูกร้องว่า กรณีสหภาพแรงงานองค์การค้าของครุสภารหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีการยื่นฟ้องศาลปกครองว่าผู้ถูกร้องเลิกจ้างไม่เป็นธรรมและยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องต่อไปนั้น ผู้ถูกร้องควรพิจารณาจัดทำเอกสารการรับเงินที่จะนำไปจ่ายให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ให้รอบคอบและซัดเจนรวมทั้งตรวจสอบข้อกฎหมายด้วยว่าเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่มารับเงินดังกล่าวแล้วสามารถฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ถูกร้องได้หรือไม่ ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้ถูกร้องจึงได้มีประกาศ เรื่อง การรับเงินค่าชดเชยและเงินตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ กำหนดเงื่อนไขว่า "...หากองค์การค้าของ สกสค. ตรวจสอบภายหลังพบว่า ผู้ที่มาขึ้นขอรับเงินดังกล่าวยังมีการฟ้องร้องดำเนินคดีเพ่งคดีอาญา คดีปิดทอง หรือคดีแรงงาน ให้ถือว่าเป็นการแจ้งเท็จ หรือปอกปิดข้อความจริงต่องค์การค้าของ สกสค. กรณีดังกล่าวองค์การค้าของ สกสค. จะพิจารณาดำเนินคดีตามกฎหมายและระเบียบวินัยองค์การค้าของ สกสค. รวมทั้งขอสงวนสิทธิ์ระงับการจัดจ่ายค่าชดเชย หรือเงินตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมายต่อไป..." พร้อมกันนี้ ได้แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ถูกเลิกจ้างและไม่ได้ยื่นฟ้องต่อศาลเพื่อขอลับเข้าทำงานกับผู้ถูกร้องทราบและให้ลงนามในเอกสารขอรับเงินที่กำหนดเงื่อนไขดังกล่าวสำหรับกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่รายได้ดำเนินการฟ้องร้องผู้ถูกร้องก่อนมีประกาศดังกล่าวและมีความประ拯救จะขอรับเงิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายนั้นแนบเอกสารขอถอนฟ้องด้วย ผู้ถูกร้องจึงจะดำเนินการจัดจ่ายเงินให้ ทั้งนี้ ผู้ถูกร้องยืนยันว่าการกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวบังคับใช้เฉพาะพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ยื่นฟ้องต่อศาลกรณีขอลับเข้าทำงานเท่านั้น

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ศาลปกครองกลางมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องของพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ถูกเลิกจ้าง จำนวน ๑๓๖ คน โดยเห็นว่า เหตุแห่งการฟ้องคดีเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาจ้างแรงงานที่อยู่ในอำนาจของศาลแรงงาน จึงไม่อยู่ในอำนาจการพิจารณาของศาลปกครอง หลังจากนั้น ปรากฏข้อเท็จจริงว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ถูกเลิกจ้างจำนวน ๒๓ คน ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแรงงานกลาง ในประเด็นการเลิกจ้างไม่เป็นธรรมและการคิดคำนวนเงินค่าชดเชยและเงินตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ข้อมูลณ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๔ มีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ถูกเลิกจ้างซึ่งยังไม่ได้ยื่นขอรับเงินค่าชดเชยและเงินตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย จำนวน ๓๑๖ คน

ขณะที่ผู้ร้องเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ถูกเลิกจ้างตามคำสั่ง [REDACTED] แต่ไม่ได้เป็นผู้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองจากคำสั่งเลิกจ้างดังกล่าว โดยในกรณีของผู้ร้องนั้น ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือบอกกล่าวเลิกจ้างลงวันที่ [REDACTED] เจ้งให้ผู้ร้องทราบ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือแจ้งสิทธิอันพึงได้จากการเลิกจ้างให้ผู้ร้องทราบ ได้แก่ เงินค่าชดเชย เงินบำเหน็จและเงินค่าวันหยุดพักผ่อนประจำปีที่ไม่ได้ใช้ ซึ่งในวันเดียวกันนั้น ผู้ร้องได้รับเงินค่าชดเชยจากผู้ถูกร้องเป็นจำนวนเงินบางส่วนแล้ว สำหรับเงินส่วนที่ยังไม่ได้รับนั้น ผู้ร้องได้เปลี่ยนขอใช้สิทธิภายหลังจากที่ผู้ถูกร้องได้มีประกาศ เรื่อง การรับเงินค่าชดเชยและเงินตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย ลงวันที่ ๗

สิงหาคม ๒๕๖๓ ซึ่งมีการกำหนดให้ผู้ร้องลงนามรับรองและยืนยันในเอกสารที่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับการฟ้องคดีตามที่ผู้ถูกร้องกำหนด แต่ผู้ร้องไม่ยินยอมลงนาม เนื่องจากเห็นว่าเงื่อนไขข้างต้นเป็นการจำกัดสิทธิซึ่งหากเกิดกรณีที่ผู้ร้องตรวจพบภายหลังว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมในประเด็นสืบเนื่องจากการเลิกจ้างดังกล่าวก็จะไม่สามารถฟ้องคดีต่อศาลได้ เช่น เรื่องฐานเงินเดือนที่ผู้ถูกร้องใช้ในการคำนวณเงินค่าชดเชยและเงินตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย ซึ่งผู้ร้องเห็นว่ายังไม่มีความสอดคล้องกับมติคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยเหตุดังกล่าว ผู้ร้องจึงยังไม่สามารถรับเงินส่วนที่เหลือได้ อย่างไรก็ตาม ในระหว่างการตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ร้องได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแรงงานกลาง เป็นคดีหมายเลขดำ

[REDACTED] ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๔ ในประเด็นการเลิกจ้างไม่เป็นธรรม และการคิดคำนวนเงินค่าชดเชยและเงินตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเห็นว่า แม้ประเด็นตามคำร้องนี้จะเกี่ยวข้องกับประกาศผู้ถูกร้องเรื่อง การรับเงินค่าชดเชยและเงินตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ ซึ่งกำหนดเงื่อนไขการขอรับเงินค่าชดเชยและเงินตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ถูกเลิกจ้างว่าจะต้องไม่มีการฟ้องคดีเพื่อขอกลับเข้าทำงานกับผู้ถูกร้อง แต่เมื่อปรากฏว่า ผู้ร้องได้ฟ้องคดีต่อศาลแรงงานกลางโดยมีประเด็นคำฟ้องเกี่ยวกับการเลิกจ้างไม่เป็นธรรม และการคิดคำนวนเงินค่าชดเชยและเงินตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมายของผู้ร้อง จึงเป็นกรณีตามมาตรา ๓๙ (๑) ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สั่งยุติเรื่อง หากเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เห็นควรยุติเรื่อง

อย่างไรก็ตาม เห็นว่า ประกาศผู้ถูกร้อง เรื่อง การรับเงินค่าชดเชยและเงินตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ นั้น เป็นประกาศที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไปต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ถูกเลิกจ้างตามคำสั่งผู้ถูกร้องที่ [REDACTED] และเมื่อพิจารณาประกอบกับข้อเท็จจริงจากการสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานซึ่งชี้แจงว่า กรณีลูกจ้างที่ได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น หากนายจ้างเลิกจ้างต้องจ่ายค่าชดเชยแก่ลูกจ้างทันทีเมื่อเลิกจ้าง นายจ้างจะกำหนดว่าไม่จ่ายเงินค่าชดเชยแก่ลูกจ้างหากฟ้องศาลนั้นไม่อาจกระทำได้ เพราะเป็นการกำหนดเงื่อนไขที่ขัดกับกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงเป็นโมฆะไม่มีผลบังคับใช้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐^๓

/กรณี...

^๓ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๕๐ การได้มีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมายเป็นการพ้นวิสัยหรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การนั้นเป็นโมฆะ

กรณีตามคำร้องนี้ แม้ผู้ถูกร้องจะเป็นองค์กรจัดทำผลประโยชน์ให้แก่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ซึ่งอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติสภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่เป็นกฎหมายเฉพาะของหน่วยงาน แต่พระราชบัญญัติตั้งกล่าวก็ไม่ได้บัญญัติยกเว้นการนำกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานมาบังคับใช้กับผู้ถูกร้อง และพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ก็มิได้บัญญัติยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับหน่วยงานอื่นใดของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะในลักษณะดังกล่าวด้วย ดังนั้น โดยหลักการแล้วผู้ถูกร้องจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกิจการผู้ถูกร้องเป็นการดำเนินการเพื่อมุ่งถึงประโยชน์แห่งการศึกษาอันเป็นประโยชน์สาธารณะ หาใช่เพื่อมุ่งทางเศรษฐกิจ จึงเข้าข้อยกเว้นไม่ต้องนำพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๑๖ ค่าชดเชย มาบังคับใช้แก่นายจ้างซึ่งจ้างลูกจ้างทำงานที่มิได้แสวงหากำไรในทางเศรษฐกิจตาม (๓) แห่งกฎหมายแรงงาน (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ด้วยเหตุ ดังกล่าว การจ่ายเงินค่าชดเชยจึงต้องเป็นไปตามระเบียบที่ผู้ถูกร้องกำหนดไว้ แต่เมื่อผู้ถูกร้องซึ่งเจงว่า การจ่ายเงินค่าชดเชยและเงินค่าวันหยุดพักผ่อนประจำปีเป็นไปตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงไม่อาจกำหนดเงื่อนไขว่าจะไม่จ่ายเงินค่าชดเชยแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หากฟ้องคดีต่อศาลได้ เพราะเป็นการกำหนดเงื่อนไขที่ขัดกับกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ประกอบกับการกำหนดเงื่อนไขของผู้ถูกร้องดังกล่าวเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่มีคำสั่งเลิกจ้างแล้ว โดยไม่ปรากฏว่าได้รับความยินยอมจากพนักงานเจ้าหน้าที่แต่อย่างใด จึงถือเป็นการกระทำที่กระทบต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ถูกเลิกจ้าง ด้วยเหตุดังกล่าว จึงเห็นควรมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้อง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) เพื่อพิจารณาบทวนประกาศผู้ถูกร้อง เรื่อง การรับเงินค่าชดเชยและเงินตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ และดำเนินการจ่ายเงินค่าชดเชยและเงินตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมายแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ถูกเลิกจ้างซึ่งมิได้มีการฟ้องร้องเป็นคดีต่อศาลในประเต็นการคิดคำนวนเงินดังกล่าวโดยทันที

๕. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุม ด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓๑/๒๕๖๔ (๖) เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ จึงมีมติให้ยุติเรื่อง และให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้อง (องค์การค้าของ สกสค.) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๓/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กัญจนรินทร์

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางปรีดา คงแบ็ป

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวศยาล ไกยูรวงศ์

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวปิติกัญจน์ สิทธิเดช

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายวสันต์ ภัยหลีกเลี้ยง

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นันท์ ภัยหลีกเลี้ยง